

Котлярова В. Г. , Селезньова Г.О.

Національний фармацевтичний університет

Харківський національний економічний університет

Забезпечення надійності експлуатації устаткування на підприємстві

vgkotlarova@i.ua

В ринкових умовах господарювання, коли успішність роботи підприємства визначається можливістю своєчасно виконувати зобов'язання з постачання продукції належної якості підвищуються вимоги до працездатності устаткування. На теперішній час традиційним на промислових підприємствах є організація підтримки працездатності устаткування за рахунок використання системи планово-попереджувальних ремонтів. Але, така система пов'язана з витратами недоцільних ресурсів та є малоефективною,

Мета: розробка ефективної системи забезпечення надійності експлуатації устаткування.

Матеріали та методи. Дослідження проводилися з використанням баз даних в мережі Інтернет, наукометричних баз.

Результати. Надійність експлуатації устаткування на промисловому підприємстві пропонується забезпечувати за рахунок системи технічного обслуговування та ремонту устаткування (далі – СТОіР) – сукупності організаційних, технічних та інших заходів, необхідних для підтримки в технічно справному стані устаткування при використанні за призначенням, перебуванні в резерві, очікуванні, зберіганні і транспортуванні. Етапи побудови такої системи наведені на рис. 1.

Рис. 1 Етапи побудови системи технічного обслуговування та ремонту устаткування
Для встановлення рівня якості системи ТОіР устаткування, пропонується враховувати наступні фактори:

- забезпечення показників надійності відремонтованого устаткування на рівні показників нового устаткування;
- наявність комплексної ремонтної і експлуатаційної документації, що забезпечує необхідний рівень якості відремонтованого устаткування;
- наявність засобів технічного оснащення ремонтного виробництва;
- якість праці осіб, що проводять ремонт устаткування і відповідність їх кваліфікації вимогам експлуатаційної документації;
- якість запасних частин, матеріалів і комплектуючих виробів і відповідність їх вимогам технічної документації на ремонт;
- дотримання правил здачі в ремонт і приймання з ремонту устаткування;
- дотримання правил охорони праці.

Ефективне функціонування СТОіР устаткування не можливе без відповідного інформаційного забезпечення, яке включає документи таких видів:

- ✓ експлуатаційні та ремонтні документи, які постачаються у комплекті з устаткуванням, розроблені організаціями-виробниками устаткування або виконані на замовлення підприємства-власника устаткування спеціалізованими організаціями;
- ✓ державні та відомчі нормативно-правові та нормативно-технічні акти з охорони праці і навколишнього природного середовища;
- ✓ галузеві стандарти;
- ✓ нормативні документи щодо питань організації, управління та проведення ТОіР видів устаткування;
- ✓ відомчі норми і нормативи на ТОіР устаткування, спеціальні і ремонтно-будівельні роботи;
- ✓ розпорядчі документи;
- ✓ стандарти підприємства, організаційні, конструкторські, технологічні документи на проведення робіт з ТОіР устаткування, документація з ТОіР, інші нормативні документи, які розробляються підприємством.

Не зважаючи на те, що питання організації системи ТОіР регламентуються цілим рядом нормативно-технічних актів, конкретну модель системи ТОіР, яка враховує специфічні особливості підприємства, здійснюється власником (або уповноваженими ним особами) самостійно.

Система ТОіР повинна постійно розвиватися та вдосконалюватись. Основними заходами підвищення результативності СТОіР устаткування є:

- удосконалення стратегії ТОіР виду устаткування з урахуванням експлуатаційних даних про його надійність;
- удосконалення методів і способів проведення робіт з ТОіР;
- удосконалення технологічних процесів проведення робіт з ТОіР;
- удосконалення матеріально-технічного забезпечення;
- удосконалення розподілення робіт з ТОіР між виконавцями;
- удосконалення форм і методів контролю заходів СТОіР устаткування;
- удосконалення нормування праці робітників, які займаються ТОіР, нормування витрат матеріальних і технічних ресурсів;
- підвищення кваліфікації робітників організації, які приймають участь у проведенні ТОіР устаткування;
- постійне поліпшення технологічних процесів виготовлення запасних частин і їх відновлення, підвищення міцності та зносостійкості деталей, застосування матеріалів із підвищеними експлуатаційними властивостями.

Висновок. Запропонована система забезпечення надійності експлуатації устаткування є особливо актуальною в умовах, коли на підприємстві діють системи управління якістю продукції, спрямованих на постійні поліпшення основних та допоміжних процесів.

